

Секція 1. Філософське осмислення феномену техніки

УДК 1

І. Купратий; к.філос.н., проф. В. Ніконенко

Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя (Україна)

ФІЛОСОФІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

I. Kupratyi; Ph.D., Prof. V. Nikonenko

PHILOSOPHY OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Сьогодні ми живемо в «епоху інформаційних технологій». Важливу роль у сучасному суспільстві відіграє науково-технічний прогрес, який часто називають науково-технічна революція (НТР): дослідження відкритого космосу, впровадження нанотехнологій у всіх сферах життя, великий розвиток штучного інтелекту тощо.

На думку вчених, науково-технічна революція бере початок у середині ХХ ст. Сучасний етап НТР все більше пов'язується з такими її пріоритетними напрямками, як: автоматизація, роботизація, кібернетизація, біотехнології тощо.

Через стрімкий розвиток техніки появилася одна з наймолодших гілок філософського знання – філософія техніки. Перші її фундаментальні роботи з'явилися наприкінці ХІХ ст. У ХХ ст.. філософія техніки розвивалася досить інтенсивно і стала самостійним напрямом.

Однією з найважливіших проблем, якою займається філософія техніки, є проблема і концепція людини, що створює та використовує техніку, проблема наслідків комп'ютеризації суспільства, а також створення штучного інтелекту. Постає питання: що розуміється під поняттям «штучний інтелект»?

Техніка в історії людства починається з того часу, коли люди стали використовувати штучні знаряддя ручної праці. Створений людиною об'єкт називають артефактом, від латинського слова «artefactum» - штучно зроблений.

Можна стверджувати, що «штучний» інтелект у тому чи іншому розумінні повинен наближатися до інтелекту природнього. Тобто штучний інтелект – це певна інформаційна система, яка може мислити і виконувати людські проблеми та завдання, зокрема: обчислення, розпізнавання образів та мовлення, переклад текстів тощо. Чим більше існуватиме ситуацій, в яких штучні інтелектуальні системи зможуть замінити людей, тим інтелектуальнішими вважатимуться ці системи. Тому такі значущі можливості штучного інтелекту потребують перегляду традиційної межі між людським «духом» і машиною.

Сучасні комп'ютерні засоби можуть самостійно керувати транспортом, грати шахи та футбол, створювати музичні композиції, ба більше, вони здатні не тільки самостійно виявляти і виправляти помилки, але й самонавчатися. Така поведінка може розглядатися як свідомо, незалежна від волі людини, іноді – й усупереч їй.

Є різні погляди щодо цього твердження. Одні кажуть, що людина створює певне нове життя у комп'ютері, яке може мати свідомість. Інші наполягають на тому, що машина чи програмне забезпечення створюється людиною і тому їх можливості поведінки обмежуються і визначається при розробці.

Отже, питання про наслідки створення штучного інтелекту є дискусійними, і визначення відповідей залежить від того, що розуміється під поняттями «інтелекту» або «свідомості». Проте актуальність штучного інтелекту залишається і ще довго буде темою для обговорення філософів.

Література

І.Глибовець М.М., Олецкий О.В. Системи штучного інтелекту. Навчальний посібник.
URL: <http://kist.ntu.edu.ua/textPhD/ArtificIntell.pdf>